

गुम्फितव्यम्,	गुम्फयितव्यम्,	जुगुम्फषितव्यम्,	जोगुम्फितव्यम् ;
गुम्फनीयम्,	गुम्फनीयम्,	जुगुम्फषणीयम्,	जोगुम्फनीयम् ;
गुम्फचम्,	गुम्फचम्,	जुगुम्फष्यम्,	जोगुम्फचम् ;
ईषद्गुम्फः-दुर्गुम्फः-सुगुम्फः ;	—	—	—
गुम्फचमानः,	गुम्फचमानः,	जुगुम्फष्यमाणः,	जोगुम्फचमानः ;
गुम्फः,	गुम्फः,	जुगुम्फषः,	जोगुम्फः ;
गुम्फितुम्,	गुम्फयितुम्,	जुगुम्फषितुम्,	जोगुम्फितुम् ;
¹ गुम्फा,	गुम्फना,	जुगुम्फषा,	जोगुम्फा ;
गुम्फनम्,	गुम्फनम्,	जुगुम्फषणम्,	जोगुम्फनम् ;
² गुम्फित्वा-गुम्फित्वा,	गुम्फयित्वा,	जुगुम्फषित्वा,	जोगुम्फित्वा ;
सङ्गुम्फच,	प्रगुम्फच,	सञ्जुगुम्फष्य,	सञ्जोगुम्फच ;
गुम्फम् २,	} गुम्फम् २,	} जुगुम्फषम् २,	} जुगुम्फषित्वा २,
गुम्फित्वा २-गुम्फित्वा २,			
			जोगुम्फम् २ ; }
			जोगुम्फित्वा २. }

(408) “गुप गोपने” (I-भ्वादि:-970. सक. सेट्. आत्म.)

‘गौ गोपयति भाषार्थे, निन्दायां से जुगुप्सते ।

गोपायेद् रक्षणे त्वाये, व्याकुलत्वे तु गुप्यति ॥’ (श्लो. 129) इति देवः ।

‘गोपनकुत्सनयोः’ इति मैत्रेयरक्षितः ।

³जुगुप्सकः-प्सिका, ⁴जुगुप्सकः-प्सिका, ⁵जुगुप्सिकः-षिका,

1. ‘गुरोश्च हलः’ (3-3-103) इति स्त्रियां भावादौ अकारप्रत्ययः ।
2. ‘नोपधात् थफान्ताद्वा’ (1-2-23) इति कित्त्वविकल्पः । कित्त्ववक्षे नलोपः ।
3. ‘गुप्तिज्जिह्वयः सन्’ (3-1-5) इति सन् ‘गुपेनिन्दायाम्’ (वा. 3-1-5) इति वार्तिकात् स्वार्थे भवति । अस्य सनः ‘धातोः’ (3-1-91) इत्यधिकृत्य विहितत्वाभावात् न आर्धधातुकत्वम् । तेन, इडागमः प्रकृतेर्गुणश्च न भवतः । ‘सन्त्यङोः’ (6-1-9.) इति द्वित्वम् । अभ्यासकार्यादिकम् ।
4. सञ्ज्ञन्तात् णिचि ‘णेरनिटि’ (6-4-51) इति णेलोपे ‘जुगुप्सकः’ इति भवति ।
5. स्वार्थसञ्ज्ञन्तादिच्छार्थे सनि, द्वितीयस्य सन इडागमे ‘अतो लोपः’ (6-4-48) इत्यलोपे च रूपमिदम् ।
“शैषिकान्मनुवर्थायात् शैषिको मनुवर्धिकः ।
सरूपः प्रत्ययो नेष्टः, सञ्ज्ञन्ताञ्च सनिष्यते ॥” (भाष्येष्टिः—3-1-7) इति सञ्ज्ञन्तात् सन् न भवतीति तु न शङ्क्यम्—‘सरूपः’ इत्यस्य समानार्थक इति भाष्यकृतोक्तत्वेन स्वार्थसञ्ज्ञन्तादिच्छासन् भवत्येव ।